

VN/30105/2023
VN/30105/2023-UM-8

29.1.2024

Liikenne- ja viestintäministeriö

Ulkoministeriön lausunto; Hallituksen esitys eduskunnalle tieliikennettä koskevan yleissopimuksen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt ulkoministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tieliikennettä koskevan yleissopimuksen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi. Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission alaisen liikenneturvallisuustyöryhmän 86. istunnossa hyväksytyt muutokset tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen (SopS 30/1986, jäljempänä myös *yleissopimus*), siltä osin kuin sen määräykset kuuluvat Suomen toimivaltaan. Lisäksi esitetään, että eduskunta hyväksyisi muutoksiin liittyvän lainsäädännön alaan kuuluvan varauman.

Sopimusmuutosten osalta noudatetaan niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä. YK:n pääsihteeri jakaa muutosehdotukset yleissopimuksen osapuolille, ja yleissopimuksen osapuolet voivat ilmoittaa pääsihteerille 12 kuukauden kuluessa siitä, hyväksyvätkö vai hylkäävätkö ne sopimusmuutokset, tai haluavatko ne konferenssin kutsuttavaksi koolle muutoksia käsittelemään. Jos vähemmän kuin yksi kolmasosa osapuolista hylkää muutokset tai pyytää konferenssin koolle kutsumista, tulevat sopimusmuutokset voimaan niiden osapuolten osalta, jotka ovat hyväksyneet muutokset. Sopimusmuutokset tulevat kansainvälisesti voimaan, kun kuusi kuukautta on kulunut muutosehdotusten jakamisesta laskettavan 12 kuukauden ajanjakson päättymisestä. YK:n pääsihteeri on jakanut muutosehdotukset sopimuspuolille 9.8.2023. Mikäli vähemmän kuin yksi kolmasosa osapuolista hylkää muutokset tai pyytää konferenssin koolle kutsumista, tulevat kyseiset muutokset voimaan 9.2.2025.

Ulkoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

EU:n ja jäsenvaltioiden välinen toimivallanjako

Postiosoite
Postadress
Postal Address

Ulkoministeriö
PL 176
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Ulkoministeriö
Laivastokuja 3
00160 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

+358 2 951 6001

Faksi
Fax
Fax

+358 9 629 840

S-posti, internet
E-post, internet
E-mail, internet

kirjaamo.um@gov.fi
www.um.fi

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen tehdyt muutokset siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen toimivaltaan. Muutoksissa olisi näin ollen kyse ns. sekasopimukseen rinnastuvasta asiasta, jolloin EU ei ole kyseisen yleissopimuksen osapuoli, mutta osa muutoksista kuuluisi EU:n yksinomaiseen toimivaltaan ja osa muutoksista jäsenvaltioiden toimivaltaan. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 3 artiklan 2 kohdan nojalla unionilla on myös yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta (ns. ERTA-periaate). Unionilla voi siten olla yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus myös niillä toimialoilla, joilla unionilla on sisäistä toimivaltaa tai joilla se on toteuttanut yhteistä sääntelyä ja sopimus voisi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta.

Ulkoministeriö katsoo, että toimivallanjaon osalta tulisi tarkastella, onko kyse edellä mainitusta tilanteesta. Jos muutokset kuuluvat jaettuun toimivaltaan, ja ne eivät vaikuta unionin yhteisiin sääntöihin SEUT 3 artiklan 2 kohdan nojalla siinä määrin, että unionilla olisi yksinomainen toimivalta niiden osalta, eikä jäsenvaltioiden ole tarkoitus antaa EU:n käyttää ns. potentiaalista toimivaltaa, tulee tarkastella, kuuluisivatko muutokset kokonaan jäsenvaltioiden toimivaltaan. Tällöin eduskunta hyväksyisi muutokset kokonaisuudessaan eikä vain siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen toimivaltaan.

Ehdotettu varauma

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi annettavaksi yleissopimuksen 32 artiklaa koskevan varauman, jonka mukaan Suomi ei katso olevansa yleissopimuksen 32 artiklan 14 kohdan a alakohdan määräysten sitoma siltä osin kuin kyse on punaisen erityisen varoitusvalaisimen käytöstä liikenteessä. Tämä tarkoittaisi sitä, että Suomi ei salli punaisen erityisen varoitusvalaisimen käyttöä hälytysajoneuvoissa. Esityksen mukaan yleissopimukseen tehtäväksi ehdotettava varauma kuuluu lainsäädännön alaan ja vaatii eduskunnan hyväksynnän. Ulkoministeriöllä ei ole huomauttamista ehdotetun varauman johdosta. Ulkoministeriö tuo esille, että eduskunnan hyväksymisen jälkeen varauman tekemisestä päättää tasavallan presidentti valtioneuvoston ratkaisuehdotuksesta. Varauma tulee tehdä siinä yhteydessä, kun Suomi ilmoittaa muutosten hyväksymisestä yleissopimuksen tallettajana toimivalle YK:n pääsihteerille.

Muut yleiset huomiot

Ulkoministeriö esittää, että esitykseen sisältyvän lain nimike muokataan vastaamaan Valtiosopimusoppaan liitteen 3 [mallia 1](#) seuraavasti: ”Laki tieliikennettä koskevan yleissopimuksen muutoksista”. Ulkoministeriö esittää lisäksi, että lakiin lisätään 2 §, joka koskee sopimusmuutosten muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista valtioneuvoston asetuksella (ks. Valtiosopimusoppaan liitteen 3 [malli 1](#)). Ulkoministeriö esittää lisäksi, että koska lain voimaantulosta esitetään säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella, poistettaisiin laista voimaantulosäännös, jossa voimaantulo päivä jää lain vahvistamisvaiheessa täydennettäväksi.

Ulkoministeriö on lisäksi lähettänyt valmistelijalle sähköpostitse joitain teknisiä huomioita esitysluonnoksesta.

Lainsäädäntösihteeri

Elina Tölä

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö

VN/30105/2023-UM-8

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Töölö Elina 912663316

2024-01-29

Suvanto Kaija 912661091

2024-01-29